Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

Nr. 104 Kraków, czwartek 8 maja 1924 roku Rok II

KURJER WIECZORNY

wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt

Naczelny redaktor: Konstanty Srokowski

Redakcja: ulica Dunajewskiego Nr. 4 Telefon Nr. 4490 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 5,500.000 Mk, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 6,000.000 Mkp. Zagranicą miesięcznie 12.000.000 Mkp.

Cena numeru 250.000 M.

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe zł. 0·10. — Nadesłane zł. 0·30. Po kronice zł. 0·35. — Na pierwszej stronie, w tekście i między giełdami zł. 0·45. Ogłoszenia zamiejscowe 50% drożej. — Ogłoszenia zagraniczne 100% droższe. — Ceny powyższe obowiązują od dnia zmiany w nagłówku.

Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670

Kłopoty austrjackie

W solidnej do niedawna budowie kanclerza Seipla, wspartej filarami paktu genewskiego, występują wprawdzie jeszcze nie szczerby, ale przecież pewne pęknięcia, wskazujące na to, że fundamenty budowy nie są mimo wszystko tak silne, by potrafiły wytrzymać każde obciążenie. Trzy szczególnie momenty wpływają na to, że obecne obciążenie budowy politycznej Austrji wydaje się być krytyczniejsze niż wszystkie przesilenia, jakie przechodziła republika austr. od czasu dokonanej przez kanclerza Seipla sanacji genewskiej.

Pierwszym momentem jest niezałatwiony dotychczas spór między komisarzem generalnym drem Zimmermanem a rządem austr. w sprawie interpretacji paktu genewskiego. Jest dzisiaj publiczną tajemnicą, że dr. Zimmerman wstrzymał dalszą wypłatę rat sanacyjnych i że rząd austr. widział się zmuszonym przedłożyć sprawę rozstrzygnięciu Ligi Narodów. Podczas gdy minister finansów dr. Kienböck broni tezy, że przy pomocy 92 prc. podwyżki dochodów i 8 prc. dokonanych oszczędności osiągnął wymaganą przez pakt genewski równowagę budżetową, stoi dr. Zimmerman na stanowisku, że równowaga ta jest przejściową i sztuczną i że ustalenie równowagi nastąpi tylko wówczas, jeżeli oszczędności wynosić będą 70 prc. a zwyżka dochodów 30 prc. Z tem łączy się jego żądanie redukcji urzędników do pełnej liczby 100.000 (dotychczas zredukowano w Austrji około 40.000 urzędników) stosownie do wymogów paktu genewskiego, co znowu kanclerz Seipel uważa za niemożliwe do przeprowadzenia, o ile się nie chce zniszczyć całego aparatu administracyjnego. Ale dr. Zimmerman uważa też obecny aparat administracyjny za anachronizm i twierdzi, że dostosowanie maszyny rządowej nie do wymogów historycznych, lecz do konieczności aktualnych ułatwi w wysokim stopniu wymaganą redukcję urzędników o dalszych 60.000. Na wypadek niestosowania się rządu austr. do swego punktu widzenia grozi Zimmerman przelaniem reszty pożyczki sanacyjnej w sumie około blizko 250 miljonów fr. złotych do kas państw gwarancyjnych. Stanowisku komisarza gen. trudno ostatecznie odmówić słuszności. Jeżeli Austrja twierdzi, że osiągnęła już równowagę budżetową, że zatem sanacja jej jest stałą i skoro sanację tę uzyskało się przy pomocy połowy przyznanych jej kredytów, to słuszność wymaga, by drugą połowę kredytów zwrócono wierzycielom, a nie oddawano jej rządowi austr., który mógłby dysponować nią według własnego uznania. Rząd austr. ma zatem do wyboru albo „wolność" bez dalszych kredytów, albo „jarzmo" Zimmermana, przedłużone o jeden rok wbrew brzmieniu układu genewskiego. Znając rozwagę kanclerza Seipla można być pewnym, że ostatecznie przyjmie drugą ewentualność.

Do takiego wyboru prze zresztą kanclerza jego konflikt z urzędnikami domagającymi się pod groźbą strajku wydatnego polepszenia swego bytu materjalnego. Słuszność każe stwierdzić, że szczególnie urzędnicy z akademickiem wykształceniem pobierają pensje głodowe i że podwyżka ich poborów o 50 prc. przyniosłaby im zaledwie owe minimum egzystencji, bez którego praca urzędnika staje się iluzją. Gdyby Seipel chciał w pewnej przynajmniej części uczynić zadość żądaniom urzędników, musiałby podnieść wydatki o blizko półtora biljona kor. a w tej chwili zachwiałby całą misterną konstrukcją „równowagi budżetowej" ministra finansów Kienböcka. Rząd austr. zdaje sobie jednak sprawę, że cierpliwość urzędników jest już u kresu i że groźbę strajku musi traktować poważnie. Ponieważ większość urzędników należy do obozu wszechniemieckiego, popierającego rząd, byłby strajk urzędników wodą na młyn opozycji socjalistów, czyli końcem obecnej koalicji chrześc.-społeczno-wszechniemieckiej. Tak więc sprawa urzędnicza gotowa przerodzić się w aferę polityczną, która w okresie sanacji jest podwójnie niebezpieczną. Niebezpieczeństwo grożące ze strony urzędników dla całej budowy sanacyjnej widzi zarówno kanclerz jak i komisarz generalny i to jest punkt styczny ich rozbieżnych skądinąd linij politycznych. To też można przypuszczać, że między tymi dwoma czynnikami dojdzie ostatecznie do porozumienia, zanim jeszcze Liga Narodów zajmie się w czerwcu załatwieniem sporu o interpretację paktu genewskiego.

Co jednak najbardziej komplikuje sytuację wewnętrzną Austrji jest trwające od miesięcy przesilenie w przemyśle austr. i stagnacja w handlu, a to znowu jest wynikiem niebywałej deruty giełdowej, która grozi załamaniem się całego życia gospodarczego Austrji. Sanacja rynku giełdowego staje się w tem oświetleniu naczelnym problematem polityki austrjackiej.

K. Juszczyński.

Djarjusz z dnia 7-go maja

— Wczoraj zakończono konferencje polsko-czeskie, które się toczyły od dziesięciu dni w Krakowie. Delegacje polska i czeska doszły do zupełnego porozumienia.

— Postanowieniem z dnia 6 maja prezydent Rzeczypospolitej zamianował Mieczysława Bilskiego, dotychczasowego wojewodę kieleckiego wojewodą śląskim.

— Najwyższy sąd wojskowy, który rozpatrywał sprawę Bagińskiego i Wieczorkiewicza zatwierdził wyrok śmierci dla obu oskarżonych.

— Wczoraj Prezydent Rzeczypospolitej podpisał ustawę o ochronie lokatorów, która wobec tego obowiązywać zacznie od dnia 1-go czerwca.

— Minister sprawiedliwości wniósł do Sejmu projekt ustawy, mocą której Rada Ministrów jest

władną określać w drodze rozporządzeń sposób i czas wykonywania kary śmierci w postępowaniu przed sądami karnymi dla osób cywilnych.

— Poseł sowiecki w Berlinie Krestyński odłożył do poniedziałku swój wyjazd do Moskwy, pragnąc doczekać się powrotu Semoniakowa z Londynu. Dzienniki upatrują w tem oznakę pewnego odprężenia sytuacji.

— Z powodu rozbicia się rokowań między przemysłowcami a robotnikami w sprawie długości czasu pracy konferencja górników na niemieckim Górnym Śląsku uchwaliła proklamować strajk generalny, poczynając od 11 przed południem dnia wczorajszego.

TELEGRAMY

z 7 maja 1924

Odroczenie rokowań polsko-niemieckich

Warszawa, (tel. wł.). Toczące się w Berlinie rokowania polsko-niemieckie w sprawie archiwów i rent inwalidzkich, rozszerzone ostatnio też i na kwestję emerytów cywilnych i wojskowych. Odnośna podkomisja, która rozpoczęła prace 29 kwietnia br. ustaliła w ogólnych zarysach obopólne poglądy co do przedmiotu tych rokowań. Wobec rozbieżności zapatrywań stron rokujących, odłożono dalsze obrady do czasu zasięgnięcia nowych instrukcyj przez delegację polską w podkomisji emerytalnej.

W sprawie rewizji u kupców lwowskich

Warszawa, (tel. wł.). Na interpelację sen. Eisensteina i tow. w sprawie rewizji dokonanych przez organa skarbowe przy udziale policji we Lwowie, minister skarbu nadesłał do marszałka sejmu wyjaśnienie, że zażalenia, podniesione w interpelacji, są **najzupełniej bezpodstawne.** Władze policyjne postępowały według przepisów ustawy i podczas rewizyj zachowywały się bardzo umiarkowanie.

Prace nad uzdrowieniem Kresów

Warszawa. (AW) Pierwsze posiedzenie komisji znawców dla spraw kresowych, które ma współdziałać z komitetem politycznym Rady Ministrów w sprawie ustalenia projektu reorganizacji szkolnictwa i administracji, odbędzie się w **poniedziałek dnia 12 b. m.** Do komisji wchodzą prof. Stanisław Grabski, dr. Löwenhertz, p. Tulie i Eugeniusz Parczewski. Podobno ma być do komisji powołany p. Smulski, b. wojewoda łódzki.

Warszawa. (AW) Dnia 9 b. m. przybywają do Warszawy wojewodowie: lwowski, stanisławowski i tarnopolski. Zreferują oni ministrowi Hübnerowi **stosunki szkolne i językowe w Małopolsce Wschodniej.**

Rykow o rewizji w przedstawicielstwie sow. w Berlinie

Moskwa. (Tel. wł.) Krestińskij oczekiwany jest tutaj we wtorek popołudniu. Wyjazd jego z Berlina nie jest uważany jako odwołanie, względnie pierwszy krok do zerwania stosunków dyplomatycznych, lecz jako pragnienie otrzymania od Krestińskiego dokładnych informacyj o przebiegu sobotniego zajścia.

Rykow, prezes Rady komisarzy, oświadczył, że zajście da się wytłómaczyć tylko albo jako niezręczny krok policji pruskiej, dokonany bez upoważnienia niemieckiego rządu, albo też, że ten ostatni widocznie daje dowód **najwyższego nierozsądku,** powodując zerwanie przyjacielskich i sąsiedzkich stosunków między Niemcami i Rosją. Rykow spodziewa się, że na podstawie otrzymanych wyjaśnień znajdzie punkt wyjścia z tego zajścia, które miało miejsce w bardzo nieszczęśliwej chwili, będzie ono bowiem niewątpliwie wyzyskane przez przeciwników Sowietów celem utrudnienia im pertraktacyj w Londynie.

Ostry kurs prasy angielskiej wobec Sowietów

Londyn. (AW) W ostatnich dniach zaostrzył się ton prasy w stosunku do rokowań z Sowietami. Ostatnie oświadczenia konserwatystów, w których ci atakują rząd obecny za rokowania z Sowietami, dały początek do kampanji przeciwko nim. „Daily Mail" atakuje w niezwykle ostrym tonie delegację sowiecką, twierdząc, że niema ona upoważnień i nie może przyjąć odpowiedzialności. Dziennik oświadcza, że jest niemożliwem dojść do porozumienia, któreby mogło przynieść jakieś realne korzyści gospodarcze od zbankrutowanej i zniszczonej republiki sowieckiej.

Powody rozbicia się rokowań holendersko-sowieckich

Haga, (tel. wł.). Rząd holenderski komunikuje urzędowo, że delegacja holenderska, która prowadziła w Berlinie rokowania z delegacją sowiecką, powróciła do kraju, **nie osiągnąwszy żadnych rezultatów,** gdyż przewodniczący delegacji sowieckiej Kresteński oświadczył, że uważa za niemożliwą wszelką dyskusję na podstawach, proponowanych przez delegację holenderską, która domagała się spłaty dawniejszych zobowiązań rosyjskich.

Unia gospodarcza litewsko-łotewsko-estońska

Ryga, (tel. wł.). Ministerstwo spraw zagranicznych zwróciło się do rządu łotewskiego i estońskiego z projektem umowy, przewidującej wstąpienie Litwy do unji gospodarczej łotewsko-estońskiej.

Finlandja rozbudowuje flotę

Helsingfors. (Tel. wł.) Prezydent republiki podpisał projekt ustawy **o budowie floty wojennej Finlandji.** Przewidywane jest w ciągu 8 lat wybudowanie trzech kanonierek, dwóch trawlerów, 6 łodzi podwodnych. Koszta wynoszą 520 miljonów marek finlandzkich.

Zbrojenia Grecji

Ateny (Tel. wł.) Rząd wzmacnia garnizony i wznosi obronne pozycje na północnem pograniczu Grecji wobec pesymistycznych wiadomości o stosukach rosyjsko-rumuńskich i naprężeniu serbsko-rumuńskiem. Prezydent ministrów odbył w Salonikach dłuższą konferencję z ministrem obrony krajowej.

Ostateczne wyniki wyborów niemieckich.

Według ostatecznych obliczeń wyniki wyborów niedzielnych w Niemczech przedstawiają się w następujących cyfrach:

	otrzymali głosów obecnie (w tysiącach)	w r. 1920	Otrzymali mandatów obecnie	w r. 1920	Różnica
Skrajni nacjonaliści (Völkische) . . .	1.900	?	31	3	+ 29
Niemiecko-narodowi	4.600	3.250	86	66	+ 20
Partja ludowa	1.900	3.900	45	66	— 21
Demokraci	1.600	2.300	30	39	— 9
Centrum	3.200	3.600	55	68	— 13
Bawarska partja ludowa	500	1.170	16	21	— 5
Socjaldemokraci	5.600	11.200	99	173	— 74
Komuniści	3.600	600	68	15	+ 53
Małe partje	700	?	12	4	+ 8
Hanowerczycy	240	?	5	—	+ 5

Reszta głosów rozbita między stronnictwa i grupy, z których żadna nie skupiła na sobie 60.000 głosów.

Wszystkich głosów oddano przy wyborach 29,319.655. Z tego partje burżuazyjne umiarkowane otrzymały 8,357.926 głosów. Razem z głosami socjaldemokracji na stronnictwa stojące na gruncie konstytucji Weimarskiej i republiki oddano zatem 14,833.988 głosów, tj. o 174.141 głosów więcej niż antydemokratyczne skrajne stronnictwa prawicowe i lewicowe razem wzięte.

KONSTANTY SROKOWSKI.

Pamiętniki Bilińskiego

(Leon Biliński: Wspomnienia i dokumenty. Tom I. 1846—1914. Warszawa 1924. Nakładem księgarni F. Hoesicka.)

Każdemu ustrojowi politycznemu odpowiada odmienny rodzaj mechaniki i psychologji karjery politycznej, robionej w danym ustroju. Inaczej zorganizowany jest umysł i charakter człowieka, który wspina się po szczeblach karjery pod rządami wykonującego rzeczywiście swą władzę monarchy, inaczej w warunkach, w których siłą rządzącą jest kamarylla nadworna z jej intrygami zakulisowemi, inaczej wreszcie gdzie obok monarchy, jako źródło władzy, występuje parlament ze swoją grą interesów i ambicyj partyjnych i indywidualnych, jeszcze inaczej wreszcie w demokracji nowoczesnej, w której chimeryczna i nie obliczalna opinja publiczna decyduje o wyniesieniu lub upadku polityka.

Poza różnicami metod i warunków, według których i w których robi się karjery polityczne w różnych ustrojach, wszystkie one mają jednak wspólne cechy psychologiczne, są w pewien szczególny sposób uwarunkowane ze strony psychiki tych, którzy tych karjer szukają i w pomyślnych dla siebie okolicznościach znajdują je rzeczywiście.

Byłoby równie wielką banalnością jak nieścisłością, gdyby się te szczególne cechy psychologiczne karjerowiczów politycznych chciało objąć jednem wspólnem mianem ambicji lub żądzy władzy. Oba te uczucia bowiem są wspólne w pewnym stopniu wszystkim ludziom, u wielu wyrażają się niejednokrotnie z siłą bardzo znaczną, panując nad wszystkiemi innemi uczuciami, a mimo to nie szukają wyładowania w karjerach politycznych. Silne ambicje wyrażają się jako polityczne u ludzi, których szczególnej mocnym żądzom wyróżnienia się i wyniesienia nad innych nie odpowiadają żadne szczególnej wybitne zdolności ani upodobania. Człowiek, mający znaczne zdolności i upodobania literackie, muzyczne, filozoficzne czy naukowo badawcze, tylko w wyjątkowych warunkach zgodzi się działać trwale politycznie i szukać na tem polu zaspokojenia swoich ambicyj. A im większe te specjalne zdolności i towarzyszące im zamiłowania, tem trudniejsza, tem bardziej niemożliwa taka zamiana.

Z licznych zapisek głuchego Beethovena wiadomo, jak silnie reagował on na zjawiska polityczne i jakim był zaciekłym radykałem. Nie mniej trudno wyobrazić sobie twórcę Dziewiątej Symfonji w roli działacza politycznego, ministra, dyplomaty lub chociażby tylko posła parlamentarnego. Kant przeżywał bardzo intenzywnie silne wstrząśnienia polityczne swego czasu, poświęcał dużo myśli i rozmów rewolucji francuskiej i jej znaczeniu, napisał wreszcie znakomity traktat polityczny o zachowaniu wiecznego pokoju, ale mimo to wszystko byłby niemożliwym do pomyślenia jako minister w czynnej służbie jego mości króla pruskiego. Einsteina wygwizdali kilkakrotnie prawdziwie narodowi studenci niemieccy w sali wykładowej jako „Saujuden". Pod wrażeniem tych napaści obrażona godność własna człowieka wyraziła się w uczonym w ten sposób, że zadeklarował się jawnie i stanowczo jako syonista i patrjota żydowski, w ankiecie przed dwoma czy trzema laty rozpisanej na temat uniwersytetu żydowskiego, nie wahał się stwierdzić, że uważałby za najwyższe szczęście, gdyby na takim uniwersytecie mógł wykładać, ale z tego wszystkiego nie wynika, aby chciał i mógł podjąć kiedykolwiek konkurencję z dr. Reichem n. p.

Jednem słowem pasja polityczna jest pewnym szczególnym rodzajem ambicji, który pojawia się w sprzyjających warunkach zewnętrznych tam, gdzie w jednostce wybitne uzdolnienia i zamiłowania specjalne nie dają kierunku mniejszego oporu dla wyładowania się istniejącej ambicji. Tem się tłumaczy, że w polityce bierze udział tak mało umysłów rzeczywiście wybitnych i oryginalnych i to nie tylko w znaczeniu najszerszem wielkich talentów czy geniuszów, lecz nawet w znaczenie znacznie ciaśniejszem, które Niemiec określa dobrze jako „geistreich".

W powodzi pamietników, które okres powojenny wyrzucił i ciągle jeszcze wyrzuca na stoły księgarskie, znajdują się rozmaite, prawdziwe i kłamliwe, inteligentne i niedorzeczne, uczciwe i szalbiercze, ale pamiętników opromienionych jakimkolwiek talentem, jakąś rzeczywistą wyższością

ANTONI LEKSZYCKI.

Zabawa ludowa na Skałce w dzień św. Stanisława

W girlandy wonnego kwiecia strojne kąpią się w złocie słonecznych promieni drzewa owocowe po sadach i ogrodach przedmiejskich, otaczających czarownym wieńcem zadumany Kraków, do którego niby w objęcia ukochanego rodzica, spieszą w majowy poranek barwne korowody ludu z całej Ziemi Krakowskiej oraz z sąsiednich dzielnic Polski.

Wszystkiemi ulicami wiodącemi w stronę Skałki dążą tłumy pątników z wiosek i siół na doroczne gody odpustowe w dzień patrona Polski św. Stanisława, a także gromadki przedmiejskich zwolenników rozkosznych uciech i umiarkowanych swawoli, w jakie obfitują krakowskie zabawy ludowe, w rodzaju Emausu, Rękawki, Lajkonika, odpustu na Skałce, lub na Bielanach czy też w Mogile.

Wśród tłumów, chłonących w siebie specyficznie krakowski nastrój odpustowy — na tle długich korowodów wiejskich parobczaków i gospodarzy, odzianych przeważnie w ciemne już ubrania, odcinają się silnym kontrastem bajecznie kolorowe stroje włościanek z pobliskich wiosek województwa krakowskiego.

Białe sukmany krakowskie, granatowe kaftany i czapki z pawiemi piórami, wzorzyście wyszywane gorsety, mieniące się rozmaitością kolorów spodnice i wielkie chustki o pięknych deseniach, mieszają się z mundurami ułanów i szwoleżerów oraz kapotami mieszczuchów w niezwykle barwny i ożywiony obraz.

Niby czerwień maków, rozsianych na łanie zbożowym, wiążą oko na tle falującego tłumu jaskrawo-wiśniowe chustki dorodnych dziewoi Kieleckiej Ziemi z poza dawnego przeklętej pamięci kordonu, który zczezł na zawsze. Niemniej uderzającą urodą zwracają uwagę dziewczęta z wiosek i siół, rozrzuconych wśród borów puszczy Niepołomskiej.

Prawą połać ulicy Skałecznej, wiodącej ku kościołowi, anektują niepodzielnie na cele handlu i przemysłu rozrywkowego kramarze i przekupnie, znani nam już dobrze z tegorocznych wielkich reprezentacyj odpustowych na krakowskim terenie. I znowu musimy oglądać u bram kościoła zdobne w brudnawe plachty namioty z dewocjonaljami i odpustowe instytuty gospodnio-szynkarskie z wojennemi słodyczami, ciastkami mocno podejrzanej proweniencji, z nektarem limoniadowym, oraz ze zabawkami dla małych i dużych dzieci z pośród odpustowych wesołków.

U wylotu ul. Skałecznej ku Krakowskiej, obok tętniących rozgwarem szynków, wyrasta szereg improwizowanych dorywczo straganów, objętych w arendę przez tubylczy szczep synów Izraela. Pomysłowi przekupnie, roztaczają przed oczyma zdrożonych pątników o wyschniętych gardłach cały czar kolorów tęczy, jakiemi nęcą i kuszą różnobarwne przetwory alkoholowe.

Naprzeciw namiotów i odpustowych przybytków Bacchusa, rozlokowało się po drugiej stronie ul. Skałecznej bractwo dziadów odpustowych. Obok znanych typów dziadowskich, pojawiają się obecnie pomysłowo zorganizowane trupy odpustowych artystów i popisujących się przy dźwiękach harmonji produkowaniem pieśni nabożnych, a także innych utworów wokalnej muzy dziadowskiej, nie mających nic wspólnego z nabożeństwem, pokutą, czy umartwieniem.

Liczny tłum otacza kataryniki, przy których chrapliwych melodjach zielone papużki wyciągają dla ciekawych dziewoi losy z przepowiedniami, malującemi w różowych kolorach ich szczęśliwą przyszłość.

Potężna, pstrokata rzeka ludzkiego mrowia rozbrzmiewająca gwarem ożywionej rozmowy toczy się ku bramie klasztornej, aby ruchliwemi falami tłumu wypełnić rozległy dziedziniec. Tutaj wielu pątników, zwłaszcza z pośród nabożniejszych włościan i dzieci podmiejskich spieszy ku sadzawce, na brzegu której odbywa się przemywanie oczu wodą, mającą rzekomo cudowne lecznicze właściwości.

Większość wiernych podąża po schodach do kościoła, który wypełniony po brzegi, dopuszcza do wnętrzna zaledwie nielicznych ochotników, zdecydowanych **per aspera..** kułaków i zaduchu — dotrzeć **ad astra**: w pobliże ołtarza lub kazalnicy celem wysłuchania w pokorze Słowa Bożego.

Najliczniejsi atoli pątnicy idą zwiedzać w krypcie pod kościołem znajdujące się **„Groby zasłużonych"**: Tłumy włościan przepływają około grobowców autora „Pieśni o ziemi naszej", piewcy „Bitwy Racławickiej" i „Lirenki", a także koło sarkofagu Tego, który wieszczym duchem przewidział potęgę drzemiącą pod chłopską sukmaną czy siermięgą i przepowiedział, iż chłop polski

mógłby wiele mieć,
gdyby chciał chcieć.

Z dziedzińca, roztaczającego się między kryptą a sadzawką, podążają przez krużganki klasztorne tłumy ludu **na brzeg Wisły**, gdzie zabawa odpustowa przybiera swobodniejsze formy. Tutaj rozbijają swe szatry rozmaite kiermaszowe przedsiębiorstwa rozrywkowe, jak n. p.: „muzeum osobliwości", huśtawki „amerykanckie", parawany, poza którymi dokonywa się migawkowych zdjęć fotograficznych i t. p. Nie brak tu także innych „osobliwości" naszego odpustowego „Barnum et Bayle" z **ad hoc** spreparowanemi kalectwami dziadów i natwnemi imprezami różnych wyżygroszów, produkujących solowe lub zbiorowe występy przy akompanjamencie liry, skrzypiec, czy też ręcznej harmonji.

Największem powodzeniem cieszą się karuzele, obsiadane tłumnie przez przedmiejskie piękności i nasze mistrzynie sztuki kulinarnej, zażywające pełnej wrażeń jazdy na konikach i w łódkach, w których można zajechać — jak głoszą umieszczone na nich napisy — zarówno do Pragi i Wiednia, jako też przez Macedonję do naszego Kochanowa, Brzuchowic, czy Poronina.

Równocześnie po modrem zwierciedle Wisły krążą umajone zielenią łodzie i galary, na których dziewoje w towarzystwie swych wielbicieli zażywają emocjonującej jazdy, przy dźwiękach skrzypiec i harmonji. Na jednym z galarów ochocza do tańca młodzież przedmiejska rozpoczęła pląsy, wśród charakterystycznych przytupywań, oraz przy śpiewie nuconej z ludwinowskiego brzegu piosenki:

Na galarze ostro fika
Z „andrem" kuždo magnifika,
Wszyscy walą shimmy swojskie,
Takie nasze, ludwinowskie...

Tymczasem skończyła się już suma w kościele, a tłumy pątników zaspokoiwszy swe tęsknoty duchowo-religijne, toną w okolicznych kawiarenkach, garkuchniach i t. p. przybytkach gospodnio-szynkarskich, gdzie przedmiejska Habe

Z szumem swych krochmalnych spódnic,
Co szeleszczą tak zaczepnie,
Błyska nagich ramion śniegiem,
Tu coś powie, tam coś szepnie...

Wszak do tych sezamów kawiarnianych rozkoszy stale „przenoszą swą duszę utęsknioną": rozanielona alkoholem pani Majstrowa z Kleparza, czy też z innego przedmieścia, zadzierzysty „męczybuła" ze Zwierzyńca lub z Grzegórzek, jako też krotochwilny mistrz kielni z Krowodrzy czy Nowej Wsi, wykładający w tym przybytku „zalewanych „kubków" młodszym aplikantom „gracy" i koncypistom „pacy" figlarne komentarze do „murarskiego pacierza", który w podmiejskim skrócie krakowskim przybrał kształt następujący:

Ojcze nasz — na Tyńcu,
Zdrowaś — na Zwierzyńcu,
Wierzę — na Kaźmirzu —
I już .... po pacirzu!

Cóż dopiero w tak świątecznym dniu! Przybytki te rozbrzmiewają gwarem i ożywionymi rozhoworami buńczucznych kumoszek z przedmieścia, w których temperament strojnych w tureckie szale Prądniczanek idzie o lepsze z rubasznym dowcipem i docinkami ogrodniczek z Czarnej Wsi i Kawiorów lub sadowniczek z Łobzowa czy Zabłocia.

A gdy pokaźny szereg „zalewanych kubków" zamroczy nieco mózgownice przedmiejskich amazonek, wówczas kawiarniany seans ploteczkowy urozmaica krakowska piosenka ludowa w rodzaju:

Kumosia kumosi
Gorzołecke nosi,
Jednej nie wypiję,
O drugą już prosi.

Albo też swawolniejsza:

Dana moja, dana,
Pod kopecką siana
Bawiłam się z Jasiem
Do samego rana...

W ploteczkowy rozgwar rozanielonych alkoholem kumosi wpada od czasu do czasu dominujący głos ucztującego w kącie kawiarni trubadura odpustowego, który przy wtórze liry słowami znanej ze „Ślubów Dębnickich" pieśni dziadowskiej opiewa przygody pątników, wędrujących na Górę Bielańską:

A jak na nią włazili,
Jaze się popocili,
Jeden w nogę się uraził,
Jeden złaził... drugi włazł...
Na tę Górę Cudowną.

---

umysłową autora niema. Przynajmniej przeczytawszy wiele tomów tej literatury, nie znalazłem w nich nic podobnego do talentu, nie natrafiłem nigdzie na żadną manifestację silniejszego ducha, wybitniejszej inteligencji, szerszego, śmielszego i przenikliwego umysłu. Wszystkie oglądane od strony nie wypadków historycznych, których dotyczą, ale od strony osobistości autorów przedstawiają się szaro, banalnie i ubogo.

Życie społeczne opiera się na zasadzie przeciętności. Znaczy to, że przeciętność w każdym kierunku wystarcza w naszym ustroju społecznym do spełnienia obowiązków i zadań i do osiągnięcia odpowiadających im pozycyj. Stanowisk rezerwowanych wyłącznie dla wielkich talentów czy genjuszów w żadnej dziedzinie niema. Rzadko, raz co kilka pokoleń zdarzy się, że stanowisko dostępne w zasadzie dla przeciętności zajął genjusz i opromienił je aureolą szczególnego podziwu i szacunku, lub nienawiści i pogardy, co ostatecznie na jedno wychodzi. W polityce wielkie talenty i geniusze zdarzają się najrzadziej. Raz dlatego, co już było wyżej wspomniane, że wielkie zdolności wolą szukać wyładowania raczej na innych polach, a także dlatego, że maszyny selekcyjne w zakresie polityki u wszystkich narodów europejskich znajdują się w stanie największej niedoskonałości, że nawet u najbardziej kulturalnych społeczeństwo prawo leczenia kataru kiszek czy budowania domów czynszowych jest uwarunkowane bez porównaniu ściślej niż prawo leczenia najcięższych chorób społecznych lub budowania państw i rządzenia niemi. (C. d. n.)

Dzień dobry!

MONETA BRZĘCZĄCA.

Zmian widzieliśmy już setkę:
Znikły państwa, padły trony,
Zjadł i skromną portmonetkę
Portfel wojną wzbogacony.
Dziś — przychodzi wieść z Warszawy
Senzacyjna — ach! niezwykle! —
Że powrócą znanej sławy
Sympatyczne dawne „nikle"
Więc i chwila jest już bliska,
Że w przyszłości nocnych cieni
Portmonetka znów odzyska
Prawa swoje do kieszeni.

Respiro.

KRONIKA

Kraków, 7 maja

Następny numer

„KURJERA WIECZORNEGO" z powodu święta św. Stanisława ukaże się w piątek 9 bm. o zwykłej porze.

KONFISKATA „KURJERA WIECZORNEGO". — Wczorajszy numer „Kurjera Wieczornego" został skonfiskowany. Konfiskacie uległo omówienie procesu komunistów w dziale „Z sali sądowej". Rzecz charakterystyczna, iż część dzisiejszej prasy porannej, omawiająca ów proces, nie uległa konfiskacie.

IMIENINY PANA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ. Wojewoda krakowski zaprasza władze i publiczność na uroczyste nabożeństwo, które się odbędzie w kościele N. P. Marji jutro **w czwartek o godz. 9 rano**, na intencję Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, jako w dzień jego imienin.

ŚWIĘCENIE DNIA 8 MAJA. Ministerstwo spraw wewnętrznych zarządziło, aby dzień 8 b. m. wolny był od zajęć biurowych tylko na tych terytorjach, na których dzień ten tradycyjnie jako świąteczny był obchodzony.

Wobec tego w Krakowie dzień 8 b. m. jest dniem świątecznym.

W SPRAWIE ODROCZEŃ SŁUŻBY WOJSKOWEJ. Magistrat podaje do wiadomości, że przy tegorocznym przeglądzie wojskowym, ci popisowi z roczników 1900 i 1899, którzy przy poprzednim przeglądzie zakwalifikowani zostali za czasowo niezdatnych i uzyskali odroczenie do nowego przeglądu, nie są obowiązani w bieżącym roku stawać przed komisję poborową. Popisowi z roczników 1902, 1901 i starszych, którzy uzyskali odroczenie służby wojskowej na zasadzie art. 61 lub 64 ustawy wojsk. mają wnosić podania o dalsze odroczenie przed upływem terminu ważności odroczenia, a nie przy zasadniczym przeglądzie.

O RATUNEK DLA BIBLJOTEKI JAGIELLOŃSKIEJ. Ruchliwe Tow. Przyjaciół Bibl. Jag. zdołało przez trzy miesiące swego istnienia przysporzyć już tej zagrożonej instytucji 5.782.000.000 Mk. na jej najpilniejsze potrzeby. Na razie pozwoliło to wyrównać długi księgarskie Bibljoteki za rok 1923 i zaprenumerować znowu czasopisma naukowe zagraniczne. Działalność Towarzystwa znajduje coraz większe zrozumienie w szerokich sferach inteligentnego ogółu.

Na wieść o trudnościach finansowych, z jakiemi walczy ta najstarsza w Polsce i najcenniejsza bibljoteka ofiarował się świetny nasz chopinista, Józef Śliwiński z gotowością dania bezinteresownego koncertu złożonego z rzadziej grywanych dzieł wielkiego romantyka. Wieczór odbędzie się we czwartek 8 maja o g. 8-ej w Starym Teatrze i zgromadzi napewno oprócz sfer naukowych całą elitę duchową Krakowa. Bilety sprzedaje z grzeczności księgarnia Gebethnera, Rynek 23.

SKLEPY BĘDĄ JUTRO ZAMKNIĘTE. Krak. Kongregacja Kupiecka zaleca swym członkom, aby w dniu 8 maja sklepy swoje zechcieli zamknąć.

POŚWIĘCENIE SZTANDARU 20 PP. Jak się dowiadujemy, w niedzielę 18 bm. odbędzie się w Krakowie poświęcenie sztandaru 20 pp. Uroczystość odbędzie się na Rynku głównym po mszy polowej. Dla publiczności cywilnej zostaną zbudowane specjalne trybuny. Jutro we czwartek, wyjeżdżają do Warszawy wiceprezydent miasta dr. Wielgus i art. mal. W. Wodzinowski, by imieniem komitetu zaprosić na uroczystość p. prezyd. Wojciechowskiego, prem. Grabskiego, marsz. J. Piłsudskiego, min. wojny Sikorskiego oraz marszałków Sejmu i Senatu.

SZCZEPIENIE OCHRONNE OSPY W KRAKOWIE. Jak się dowiadujemy, epidemja ospy w Krakowie wygasła już zupełnie, sporadyczne tylko wypadki zdarzają się we wsiach okolicznych. Z chorób zakaźnych zanotował ostatnio miejski urząd zdrowia kilka w...padków szkarlatyny. Miejski urząd zdrowia przeprow...za obecnie szczepienie ochronne ospy w fabrykach i zakładach przemysłowych, prócz tego w tych dniach rozpoczną lekarze miejscy dokonywać w swych okręgach sanitarnych bezpłatnego szczepienia w budynkach szkół miejskich w środy i soboty. Szczepieniu ochronnemu winni poddać się wszyscy, którzy w ciągu ostatnich 6 lat szczepieni nie byli.

KONTROLA MIAR I WAG. W dniu wczorajszym funkcjonarjusze komisarjatu targowego przeprowadzali wspólnie z urzędem cechowniczym kontrolę miar i wag w sklepach i przedsiębiorstwach śródmieścia. Komisja zakwestjonowała szereg miar i wag niecechowanych i wadliwych nawet w aptekach krakowskich. Zważywszy to, iż w aptekarstwie wymagane są wagi bardzo dokładne i niedokładność może spowodować wprost przeciwne skutki lekarstwa, magistrat winien jak najsurowiej ukarać aptekarzy, igrających lekkomyślnie z życiem ludzkiem. Dziś komisja przeprowadza kontrolę w dalszym ciągu. Wszyscy posiadający niedokładne wagi zostaną ukarani administracyjnie lub sądowo.

PRZYWÓZ Z JUGOSŁAWJI. Zwracamy uwagę zainteresowanych kupców, że traktat handlowy polsko-jugosłowiański wszedł w życie z dniem 24 kwietnia i od tej daty mogą kupcy polscy żądać ocleń towarów przywożonych z Jugosławji na podstawie traktatowej, o ile przesyłki zaopatrzone są w świadectwa stwierdzające, że pochodzą z Jugosławji.

TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW KSIĄŻKI W KRAKOWIE odbyło wczoraj w sali Muzeum Przemysłowego swe walne Zgromadzenie. Prezes Towarzystwa, Kazimierz Witkiewicz, zdał szczegółowe sprawozdanie z działalności za pierwszy rok działalności. Towarzystwo urządziło wycieczki do Muzeum Czartoryskich, Bibljoteki w Suchej i kilku prywatnych bibljotek. Zorganizowało cykl odczytów o grafice i zwiedzanie drukarni Telza. Nawiązało stosunki ze Związkami Bibljofilów w Polsce i zagranicą. Ponadto urządziło dotychczas 23 licytacje książek w piwnicy księgarni Gebethnera, na których sprzedano książek na kwotę 8,142 złotych. Największą chlubną kartą w działalności Towarzystwa było wydanie numeru piątego „Exlibrisu", które to wydawnictwo ma nadal kontynuować. Walne zebranie mianowało członkiem honorowym Towarzystwa zasłużonego działacza na polu bibljofilstwa, Franciszka Biesiedeckiego i wyraziło podziękowanie Zarządowi za owocną pracę i działalność wydawniczą, dokonaną w tak trudnych warunkach i przy skromnych środkach finansowych. Do Zarządu wybrani zostali K. Witkiewicz (prezes), Dr A. Stapa (wiceprezes), J. Sokulski (skarbnik), L. Strojek (sekretarz) i P. Smolik (bibljotekarz). Do komisji Rewizyjnej: inż. Dr Doliński, T. Jurystowski i T. Żerański. Ponadto wybrano komisję rzeczoznawców, wydawniczą, odczytowo-propagandową i redakcyjną „Exlibrisu". — Wkładkę członkowską ustalono na 5 złotych miesięcznie i wpisowe 20 złotych.

Z TEATRU BAGATELA. Dziś i jutro „Acidalia". We czwartek popoł. „Prof. Klenow". Premjera komedji „Gdy kobieta zapragnie" w piątek. Główną rolę gra p. Iza Kozłowska.

JEDYNY KONCERT ADY SARI odbędzie się dziś, we środę, 7 bm. o godz. 8 wieczór. Pozostałe bilety do nabycia przez cały dzień u J. Lipskiego, Sławkowska 8, a od godz. 6 przy kasie St. Teatru.

WIECZÓR CHOPINA J. ŚLIWIŃSKIEGO na cele ratunku Bibljoteki Jagiellońskiej odbędzie się w Starym Teatrze we czwartek 8 maja o g. 8. Bilety u Gebethnera, Rynek 23.

TEATRY. Teatr imienia Juljusza Słowackiego. Środa. „Pani X". Czwartek popołudniu: „Sen nocy letniej". Czwartek wieczór: „Medea".

Teatr „Bagatela". Środa: „Acidalia", Czwartek popołudniu: „Prof. Klenow", wieczór. „Acidalia". Piątek: „Acidalia".

Miejski teatr „Operetka". Środa: „Nastroje karnawałowe".

KINA. Sztuka: „Wielki turniej miłości", film wytwórni Paramount z Betty Compson i Bert Lytellem. **Uciecha:** „Trzej muszkieterowie" według powieści A. Dumasa (część III i IV). **Promień:** „Gdy w sercach wre burza" z Doroty Phillips. **Warszawa:** „Dwa światy" z Henny Porten i A. Morewskim. **Reduta:** „Awantury miłosne Króla Donżuanów". **Zachęta:** „Szaleństwa miłości".

Ze świata złudy

KINOTEATR „REDUTA".

„Awantury miłosne króla Donżuanów" wyświetlane obecnie w „Reducie" są filmem wytwórni „Cines" przedstawiającym dzieje Casanowy. Gra aktorów nie wychodzi poza granice poprawności — film obfituje za to w wiele efektownych zdjęć z natury o pięknym kolorycie. **rd**

Z SALI SĄDOWEJ

„KOMUNIŚCI" PRZED SĄDEM.

(Trzeci dzień rozprawy.)

Po przesłuchaniu reszty oskarżonych, z których najbardziej obciążonym wydaje się być Samuel z tego powodu, ponieważ raz już popadł w konflikt z władzami w Warszawie, podejrzany tamże o działalność komunistyczną — przystąpił przewodniczący do postępowania dowodowego. Oskarżeni wszyscy zaprzeczyli temu, jakoby brali jakikolwiek udział w robocie antipaństwowej.

Na dzisiejszej rozprawie przesłuchano w charakterze świadków podkom. p. p. Jakóba Karcza, oraz funkcjonarjusza p. p. Olcarczyka.

Po ukończeniu postępowania dowodowego — postawi przewodniczący rozprawy sędziom przysięgłym odnośne pytania w kierunku winy oskarżonych popełnienia zbrodni zdrady głównej, poczem nastąpią wywody prokuratora i obrońców. Wyrok zapadnie w piątek. **(Elcs.)**

ZE SPORTU

Dzień P. Z. P. N. Na rzecz P. Z. P. N. odbędą się w sobotę i niedzielę w całej Polsce zawody. Do najciekawszych należały zawsze Jutrzenka-Makkabi, i Cracovia-Wisła. Są to prawdziwe derby, ściągające tłumy publiczności na boiska. Sama gra rzadko kiedy zadawalnia, lecz fanatyzm stronników jednej i drugiej drużyny czyni z trybuny teren walk i roznamiętnień, które udzielają się nawet ludziom statecznym i zrównoważonym. Totalizator święci swój tryumf niczem na wyścigach konnych, zakłady idą ogółem w tysiące dolarów, a w parze z nimi rośnie gorączka i napięcie nerwowe publiczności. Stąd te krzyki i nawoływania, stąd sarkania i złorzeczenia na graczy, którzy nie spełniają życzeń szantażystów sportowych i grają jak mogą.

W sobotę na boisku Cracovii zetkną się z sobą Jutrzenka-Makkabi. Ostatnia wysokocyfrowa przegrana biało-niebieskich uczyniła z graczy Makkabi rozfanatyzowanych ludzi, którzy poprzysięgli sobie po trupach dojść do zwycięstwa. Jutrzenka zaś podobno ze spokojem i ufnością w grę celową występuje do tych rewanżowych zawodów pragnąc nadal zatrzymać miano drużyny zwycięskiej. Sędzia na tych zawodach będzie miał trudne zadanie, gdyż gra brutalna da mu napewno powód do częstej interwencji.

W niedzielę zaś spotkają się z sobą podobnie zagorzali rywale: Cracovia-Wisła. Samo zestawienie tych dwu drużyn momentalnie wytwarza obraz zmagań się obu tych klubów na punkcie pierwszeństwa sportowego w Krakowie, a cóż dopiero mówić o tem co się dzieje na boisku i jak na grę swoich pupilów reagują zwolennicy. Cracovię czeka ciężkie zadanie zrehabilitowania ostatniej klęski i choć obecna forma Wisły zdawałaby się przemawiać za zwycięstwem lepszej Cracovii, to jednak ambicja i niezniszczalna energia Wiślaków może pokonać technikę i kombinację biało-czerwonych. Z drugiej strony trudno przypuszczać, żeby Cracovia nie grała z równą ambicją i odpowiedzialnością. I na tych zawodach sędzia nie będzie miał czasu rozmyśliwać nad uchwałą Kolegjum Sędziów w sprawie „zachowania" się graczy na boisku, o czem jeszcze będziemy zresztą specjalnie mówić. **M. Ster.**

Puhar „Gazety Porannej". Redakcja „Gazety Porannej" ufundowała srebrny puhar jako nagrodę przeznaczoną dla zwycięzcy w zawodach piłki nożnej, pomiędzy reprezentacją Warszawy i Poznania. Puhar srebrny przejdzie na własność tej reprezentacji, która trzy razy z rzędu uzyska zwycięstwo.

Wyścigi konne w Warszawie.

Warszawa. PAT. Wyścigi konne w drugim dniu biegów dały następujące wyniki:

I. bieg 2800 m z przeszkodami: 1. 6-letni ogier „Confetti" 64 kg pod p. Sosnowskim, 2. „Alert". Wygrana 4 min. 11 i pół sek. dowolnie.

II. bieg 1300 m: 1. 3-letni ogier „Palatyn", 58 kg., jockey Górecki, 2. „Amen", 3. „Walmoore". Wygrana 1 m 28 sek. o jedną długość.

II. bieg 1300 m: 1. 3-letni ogier „Edzio", 55 kg., jockey Piotrowski, 2. „Tadeusz". Wygrana 1 min. 31 sek. o 5 długości.

IV. bieg 1600 m: 1. 4-letnia klacz „La Reine", 56 kg., jockey Podkowiński, 2. „La Mirabella", 3. „Anita". Wygrana 1 min. 49 sek., o długość głowy.

V. bieg 2100 m: 3-letnia klacz „Circe", 56 kg., jockey Podkowiński, 2. „Blue Montain", 3. „Elektra". Wygrana 2 min. 26 sek. o 2 długości.

VI. bieg 2100 m: 1. 4-letni ogier „Lelek", 58 kg., jockey Magdaliński, 2. „Armenier". Wygrana 2 min. 27 sek. o trzy czwarte długości.

750 klm. w 6 godzin 30 minut.

Paryż. Porucznik Pelletier-Doisy przebył etap 750 klm. z Agry do Kalkuty w 6 godz. 30 min. Lotnik pozostanie w Kalkucie dwa do trzech dni, by naprawić lekkie uszkodzenie aparatu.

Z KRAJU

DYREKTOR LIGI MORSKIEJ W WARSZAWIE. Dyrektor francuskiej Ligi morskiej, p. Rondosaint wyjechał do Warszawy, skąd zamierza rozpocząć zwiedzanie Polski.

ARESZTOWANIA W LUBLINIE. Jak nas informują, lubelska policja polityczna dokonała ubiegłej nocy szeregu aresztowań i rewizji. Aresztowano ogółem 13 osób, przeważnie lubelskich „kupców". Jak ustalono, organizacja lubelska umiejscowiła swe prace jedynie na terenie korpusu lubelskiego. W Lublinie i poza ten obszar nie wykraczała, nie stykając się z innemi podobnemi bandami szpiegowskiemi z innych miast kresowych w ostatnich czasach aresztowanych i zlikwidowanych. Śród aresztowanych znajduje się nawet jeden dyrektor poważnej firmy handlowej, sam człowiek inteligentny i ustosunkowany, kandydat adwokacki. — Całe śledztwo spoczywa w rękach sędziego do spraw szczególnej wagi p. Zakrzewskiego w Lublinie.

KOMUNIŚCI W SZKOLE JAZDY. „Kurjer Polski" podaje, że w Grudziądzkiej szkole jazdy wykryto organizację komunistyczną, złożonej ze służby pomocniczej, zatrudnionej przy czyszczeniu broni i robotach kuchennych. Służba składała się z internowanych Rosjan i Ukraińców.

O SZKOŁY DLA DZIEWCZĄT. Senacka komisja oświatowa większością głosów przyjęła wniosek, wzywający ministerstwo oświaty do opracowania osobnego programu w zakresie studjów szkolnych dla dziewcząt, ponieważ obecny program w gimnazjach żeńskich nie odpowiada wychowaniu dziewcząt. Za wnioskiem głosował prof. uniwersytetu Godlewski, Nowak i Tullie.

MUCHA ARESZTOWANY? Wileńskie władze wojskowe aresztowały osobnika podającego się za urzędnika siódmej kategorji, niejakiego Bolesława Przewalskiego. Aresztowany podawał, iż jest funkcjonarjuszem pewnego urzędu wojskowego w Warszawie, który, jak się okazało, nie istnieje wcale. Zachodzi podejrzenie, że jest to znany przywódca bandy, operującej na Kresach Mucha-Michalski. Przy aresztowanym znaleziono 5 rewolwerów, ponadto znaleziono u niego kompromitujące dokumenty i znaczną ilość złota. Aresztowany występował tak samo jako major Mamiński i major Rodzicki. Władze posiadają poważne dane, że jest on szefem bandy, która operowała już wielokrotnie na Kresach.

BRAK „DROBNYCH" W GDAŃSKU. W ostatnich czasach zaznaczył się na terenie Wolnego Miasta bardzo dotkliwy brak drobnej monety obiegowej. Senat tłumaczy to wycofaniem 25-koronówek. Brak drobnych monet ujawnia się stale co pewien okres od czasu zaprowadzenia w Gdańku guldenów.

ZE ŚWIATA

DZIEŃ PRASY W ROSJI. Dzień 5-go maja, jako rocznicę założenia dziennika „Prawda" przeznaczono na t. zw. „Dzień Prasy", poświęcony agitacji dla prasy komunistycznej. Prasa moskiewska podaje przytem zestawienie ruchu prasowego w S. S. S. R., z których okazuje się, że na terenie republiki istnieje obecnie 498 dzienników z nakładem ogólnym 2 i pół miljona egzemplarzy. Liczba dzienników nierosyjskich wynosi 108 z nakładem 250 tysięcy.

STULECIE BYRONA. Grecy czczą uroczyście pamięć wieszcza angielskiego, który oddał życie w walce za ich wolność. Kolonje greckie w Anglji urządziły w całym kraju obchody i w tym celu wydelegowane zostały specjalne deputacje. W Wielką sobotę zatem, na którą przypadła setna rocznica zgonu (d. 19 bm.) deputacja złożyła wieniec wawrzynowy u stóp posągu Byrona w Hyde Parku, w Londynie; tegoż dnia inne deputacje złożyły wieńce na pomnikach poety w Nottinghamie, Cambridge i Aberdeenie. Z powodu świąt Wielkiejnocy wszystkie inne obchody odłożone zostały na ostatnie dni kwietnia. Brytański Komitet pomocy ofiarom wojny przeznaczył 2.000 f. st. na utworzenie specjalnego schroniska w Ebensis dla zbiegów greckich, celem uczczenia i tam pamięci Byrona zaś największy obóz dla zbiegów w pobliżu Aten został również na cześć poety nazwany Byronia. P. Matsukas, narodowy poeta grecki, zebrał fundusz dla wyposażenia 10 zaręczonych sierot z Missolunghi; każda z nich otrzyma 10.000 drachm; złożyły one w dniu uroczystości wieńce u stóp popiersia Byrona.

BOKS NA FILMIE. W lokalu tow. filmowego „Sascha" zebrali się wczoraj członkowie wiedeńskiego klubu bokserskiego, jak również i komisja, która rozstrzygnęła walkę Carpentiera z Townleyem. W sali znajdował się również i sam Carpentier. Zebrani przypatrywali się zdjęciom filmowym ubiegłej walki. Z obrazu okazało się, że Townley w chwili, gdy Carpentjer zadał mu ostatnie uderzenie, nie dotykał lewem kolanem podłogi. Na skutek tych wyjaśnień protest, jaki wniesiono przeciw Carpentierowi w klubie bokserskim, nie został uwzględniony, a zwycięstwo Carpentiera w zupełności usprawiedliwione.

Międzynarodowy Zjazd mechaniki technicznej w Delfcie

We czwartek, dnia 22-go maja 1924 roku w miejscowości Delft, będącej przedmieściem Hagi i zarazem siedzibą znanej Politechniki Holenderskiej, zbiera się Międzynarodowy Zjazd Mechaniki Technicznej. Zgłoszone referaty dotyczą wyłącznie tematów ściśle teoretycznych lub też badań laboratoryjnych w dziedzinie klasycznej mechaniki, teorji sprężystości, dyrho- i aerodynamiki, budowy fizycznej metali itd. Zjazd zasługuje na baczną uwagę, świadcząc wymownie o rozwoju badań teoretycznych na tle odkryć laboratoryjnych i wykazując silę nowych kierunków w szkolnictwie politechnicznem, polegających na zbliżeniu się do nauk ścisłych i zerwaniu ze zbyt wąsko pojmowanym utylitaryzmem technicznym. Polską naukę techniczną na Zjeździe reprezentować będzie prof. C. Witoszyński z Politechniki Warszawskiej, referując swoje badania w dziedzinie aerodynamiki. Pozatem w Zjeździe biorą udział dr. M. T. Huber, prof. Politechniki Lwowskiej i prof. H. Mierzejewski, dziekan wydziału mechanicznego Politechniki Warszawskiej.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Działalność krakowskiej giełdy pieniężnej w cyfrach

Krakowska giełda pieniężna nie prowadziła w latach ubiegłych statystyki obrotów w przeciwieństwie do innych giełd w Polsce. Dopiero na skutek uchwały Rady giełdowej z 5 grudnia 1923 r. w roku bieżącym giełda krakowska zorganizowała pracę statystyczną, celem otrzymania obrazu swej pracy.

Świeżo obliczone zostały daty oficjalne odnoszące się do miesiąca stycznia, dające nam pełny obraz działalności giełdy.

W miesiącu styczniu **obroty** giełdy dosięgły kwoty Mk. 1.287.539.628.038 (w Warszawie około 53 biljonów) czyli przeciętnie dziennie Mk. 58.524.529.456 (w Warszawie 2'3 biljonów). Z powyższej sumy wypada na **waluty i dewizy** Mk. 980.224.223.038 (w Warszawie 36 biljonów) czyli przeciętnie dziennie Mk. 44.555.646.501 (w Warszawie 1'5 biljona), a na **efekta** Mk. 307.315.405.000, przeciętnie dziennie Mk. 13.968.863.863 (w Warszawie 700 miljardów).

Ilość dokonanych **transakcyj** wynosiła 9.160 i to w walutach i dewizach 651 (dewizy 523, waluty 128) i w efektach 8.509. Transakcje w efektach dzieliły się w sposób następujący: 1.286 w akcjach bankowych, 1.378 handlowych i 5.849 przemysłowych.

Obroty w **walutach** wyniosły dolarów 13.182, franków francuskich 23.100, franków belgijskich 800, koron czeskich 31.800, koron austrjackich 7,500.000 i w lejach 3.000. W **dewizach: Nowy** York 67.786, Zurych 59.350, Paryż 79.700, Bruksela 1.000, Medjolan 6.999, Londyn 1.687$^{1}/_{2}$, Praga 225.100, Amsterdam 623 i Wiedeń 744.416.454.

Obroty w **akcjach** wynosiły ogółem 789.843 sztuk i to 298.346 bankowych, 201.276 handlowych i 290.221 przemysłowych, a przeciętnie dziennie 35.901 sztuk.

W akcjach bankowych najwięcej transakcyj dokonano akcjami **Banku Przemysłowego** i to w ilości 252.970 sztuk (około 84 procent ogólnej liczby akcyj bankowych i około 32 procent ogólnej ilości akcyj). Następnie kolejno idą w ilości sztuk: **Powszechny Kredytowy** 17.290, **Komercjalny** 11.775, **Ziemski Kredytowy** 11.305, **Małopolski** 2.735, **Związku Spółek Zarobkowych** 1.292, **Hipoteczny** 659, **Akcyjny Związkowy** 75, **Handlowy** (Warszawski) 40 i **Zachodni** 25. Zauważyć należy, że ilość dokonanych w jednym dniu transakcyj Bankiem Przemysłowym wahała się od 3.265 do 30.325 sztuk.

W akcjach handlowych transakcje wynosiły sztuk: **Impex** 98.745, **Tohan** 77.532, **Pharma** 8.319, **Żegluga Polska** 7.130, **Polski Glob** 5.955 i **Bracia Rolniccy** 3.597.

W akcjach przemysłowych dokonano transakcyj w papierach metalurgicznych sztuk: **Cegielski** 54.839, **Parowozy** 49.447, **Trzebinia** 21.881, **Zieleniewski** 7.546, **Pocisk** 3.927, **Automotor** 575, **Rohn i Zieliński** 225, **Modrzejów** 10 i **Potęga** 5. **Górką** dokonano transakcyj 2.167 sztuk, **Siersza Górniczą** 5.497.

Akcje naftowe przedstawiają obroty: **Polska Nafta** 21.761, **Tepege** 18.588, **Pokucie** 10.632 i **Gazy Wschodnie** (tylko na giełdzie oficjalnej) 29. Transakcje w papierach przemysłu drzewnego wynosiły: **Koszyki** 10.170, **Strug** 3.535, **Pezet** 975 i **Olkos** 230; w akcjach przemysłu spożywczego: **Chodorów** 19.231, **Krakus** 6.097, **Piasecki** 1.230 i **Chybi** (od 25 stycznia) 144. **Trzebinią (mydło)** dokonano transakcyj 597, **Niemojewskim** 3.480, **Ryngrafem** 1.395, **Azotem** (od 25 stycznia) 588, **Agrochemją** 689, **Teropolem** 7.520, **Elektrownią w Sierszy** 27.361, **Ćmielowem** 10.450, **Garbarnią** 425 i **Kapeluszami** 350.

W styczniu dokonano licznych transakcyj na medio i ultimo miesiąca. Kursa te spekulacja wyciągnęła do następującej wysokości (podajemy tylko transakcje zawierane na **ultimo stycznia** w tysiącach):

Najwyższe kursa na ultimo:

Przemysłowy	7.600
Zieleniewski	125.000
Parowozy	7.750
Cegielski	5.000
Górka	150.000
Siersza	70.000
Tepege	45.000
Chodorów	73.000

Tablica ta wykazuje, jak wielkie straty poniosła spekulacja, grająca w styczniu na zniżkę marki polskiej.

Cyfry ogłoszone wskazują na szczupłość obrotów giełdy krakowskiej w porównaniu z innemi giełdami światowemi, a chociażby tylko z warszawską.

Obroty giełdy krakowskiej wynosiły zaledwie około 2$^{1}/_{2}$% obrotów giełdy warszawskiej. Ten sam mniej więcej stosunek wykazywały obroty efektami. Nadmienić wypada, że styczeń był okresem wysokiej konjunktury.

Cyfry ogłoszone są interesujące także i dlatego, że dają nam przybliżony obraz popytu i podaży poszczególnych typów papierów dywidendowych.

Rz.

Handel z Rosją

Wobec licznych zapytań, co do sposobów i możliwości nawiązania stosunków handlowych z Rosją, Ministerstwo Przemysłu i handlu podaje do wiadomości niektóre ogólne uwagi i informacje, mogące posiadać praktyczne znaczenie.

Otóż jeśli zainteresowanym osobom lub firmom chodzi o konkretne zdobycze na polu handlowem w Rosji, to, aby uniknąć zawodów i rozczarowań, należy chociażby w ogólnych zarysach obznajmić się:

a) z prawodawstwem i ustawodawstwem SSSR, dotyczącem monopolu handlu zewnętrznego,

b) zbadać grunt i potrzeby rynku o ile można na miejscu, ewentualnie przez sowieckie torgpredstwo w Warszawie,

c) zbadać nieliczne drogi i sposoby, jakimi można wwozić towar do SSSR,

d) spróbować nawiązać stosunki z najgłówniejszą organizacją państwową, Gostorgiem, który prowadzi główny handel, następnie z Centrosojuzem — głównym związkiem ros. kooperatywów spoż., a zatem z całym szeregiem handlowych firm państwowych — („Gum", Moskwotorg, Petrotorg) i państwowych towarzystw mieszanych (Kożsyrjo, Lnotorg i in.).

Może nie najbardziej korzystną, ale najprostszą byłaby droga przez nawiązanie stosunków z krajowemi firmami, które prowadzą obroty handlowe z Rosją, np. o ile firmy te przedstawiają poważne gwarancje i mogą być uważane w kraju za dość solidne, aby korzystać z szerszego kredytu.

e) następnie zorganizować odpowiedni kapitał i wystąpić z odpowiednią propozycją do Komisarjatu Handlu Zewn. — do Głównego Komitetu Koncesyjnego o utworzenie towarzystwa mieszanego, ewentualnie składów konsygnacyjnych, co w dobie obecnej jest uważane przez sowiety za bardziej na czasie, niż towarzystwa mieszane.

Rozsyłanie bezpośrednich ofert do urzędów i instytucji państwowych pozostaje bez rezultatów.

Na wwóz wszelkich towarów do Rosji niezbędną jest licencja; licencje zarówno na eksport, jak i na import wydaje Biuro Licencji przy Komisarjacie Handlu Zewnętrznego w Moskwie. W kwestjach drugorzędnych decyduje miejscowe przedstawicielstwo handlowe SSSR. (Warszawa, ul. Moniuszki).

Wydanie licencji uzależnione jest przedewszystkiem od objektu (istnieje obszerna lista towarów zabronionych do wwozu), a pozatem od tego, kto wwozi towar.

Najwięcej towarów importuje do Rosji Gostorg, jako bezpośrednia organizacja Kom. Handlu Zewn. i ten nie ma żadnych trudności w otrzymaniu licencji.

Handlowe przedstawicielstwa SSSR w różnych państwach zwykle wypełniają w ogólnym zarysie z góry zakreślony plan zakupu i dorywczo uzupełniają tylko doraźne zapotrzebowania.

Na drugim planie co do łatwości uzyskania licencji stoi związek kooperatywów spożywczych „Centrosojuz", który korzysta ze specjalnych prerogatyw, nie podlega zwykłej kontroli i tylko obowiązany jest do rejestracji swych zakupów w Komisarjacie Handlu Zewn.

Dalej idą państwowe firmy handlowe, jak „Gum" (Państwowy Uniwersalny Magazyn), Moskwotorg, Petrotorg, Lnotorg, Kożsyrjo i in., wreszcie towarzystwa mieszane z udziałem kapitału zagranicznego eksport-import, Niemieckie T-wo „Rusgertorg" (konsorcjum Wolffa), austrjackie T-wo Ratao i Rusawstorg i specjalne T-wo handlowe Dawa-Brytopol.

Ostatnio — dość przygodne stanowisko zajmują nieliczni przedstawiciele zagranicznych firm, którzy są zarejestrowani jako tacy i opłacają podatki.

Obecnie szanse tych ostatnich na otrzymanie licencji są dość problematyczne.

Zwraca się uwagę, że sowiety zasadniczo unikają nabywania towarów przez pośredników. nie z pierwszych rąk i nie u firm pierwszorzędnych.

Z właściwych biur informacyjnych co do stanu majątkowego i wypłacalności firm, jakie istnieja zagranicą lub jakie były przed wojną w Rosji, obecnie działa w Moskwie tylko jedyne biuro — I-sze Rosyjskie T-wo Informacyjne „Kredit biuro" pod kierownictwem Klaczkina, ale udziela ono informacji tylko firmom handlowym.

Pozatem moskiewskie firmy handlowe zasięgaja wiadomości w kredytowym wydziale Gosbanku i w Centrosojuzie.

Trudności płatnicze w Gdańsku

Sytuacja gospodarcza Gdańska w ostatnich dniach pogorszyła się znacznie. Brak gotówki ujawnia sie silnie i firmy gdańskie z trudem zdobywają kwoty, potrzebne im do wykonania swych zobowiązań. Ostatnio Dom bankowy Lundsgaard, mający swą filję w Gdańsku, zmuszony był zawiesić wypłaty. Również Gdański Girobank walczy z trudnościami finansowemi.

Bank ten założony został przez t. zw. centralę żyrową, która opierała się głównie na związkach komunalnych prowincji wschodnio-pruskiej i dawniejszych Prus Zachodnich.

Według doniesień dzienników bank ten zaangażował się na olbrzymią kwotę około 800.000 dolarów, nie posiadając pokrycia dla tej sumy.
Kryzys gospodarczy odczuwa w równej mierze handel i bankowość, w mniejszym nieco stopniu także przemysł gdański.

Bank depozytowy w Wiedniu

(Od naszego korespondenta.)

Wiedeń, 6 maja.

Sensację w świecie finansowym wywołało objęcie większej części akcyj Banku depozytowego przez Bodenkredit-Anstalt, Eskompte-Gesellschaft, Credit-Anstalt, Union-Bank i Bankverein. Grupa tych banków uzyskała przez to stanowczy wpływ na dalsze kierownictwo Banku depozytowego. Dotychczas większość akcyj tego banku była w rękach syndykatu, którego kierownicy podali się teraz do dymisji, a mianowicie prezes Rady Nadzorczej Paweł Goldstein, wiceprezes inż. Sachsel i Artur Drucker.

Banki, które objęły kierownictwo Banku depozytowego po zbadaniu przyszły do przekonania, że Bank Depozytowy jest w pełni wypłacalny a jego aktywa przewyższają passywa. Trudności płatnicze wynikały z rozszerzenia niepokojących wieści przez banki konkurencyjne w związku z zachwianiem się wiedeńskiego rynku pieniężnego. Wierzyciele i akcjonarjusze nie będą narażeni na straty.

Bank Depozytowy jest jednym z największych banków wiedeńskich. Agendy jego zostały w okresie inflacji silnie rozszerzone i to tak na polu grynderki przemysłowej jak i na polu spekulacji giełdowej. Bank ten prosperował świetnie tak długo, dopóki emisje przemysłowe były rozchwytywane. Gdy jednak powstała trudność w plagowaniu nowych emisyj, a akcje stale traciły na kursie, zrodziły się trudności płatnicze. Wielkie straty wyrządziły bankowi niefortunne spekulacje dwóch jego wielkich akcjonarjuszów.

Nadmiar gotówki w Nowym Jorku

Banki nowojorskie skarżą się na nadmiar gotówki. W skarbcach bankowych nieczynnie spoczywają miljony dolarów, które czekają na korzystne inwestycje. Związkowy Bank Rezerwowy w Nowym Jorku wykazuje za ubiegły miesiąc wzrost zapasów gotówki o 62 miljony dolarów przy równoczesnem zmniejszeniu się portfelu wekslowego o 50,450.500 dolarów. Banki nowojorskie rozesłały bardzo korzystne oferty pożyczkowe miastom szwajcarskim, ofiarując kredyt długoterminowy na 5 i pół prc. Ogólnie spodziewają się zniżki stopy procentowej na światowych rynkach pieniężnych.

KRONIKA KRAJOWA

ZNIESIENIE POSTOJOWEGO ZA NIEDZIELE I ŚWIĘTA. Jak nas ze Związku Przemysłowców informują, Ministerstwo Kolei Żelaznych odwołało na skutek zabiegów Przemysłowców w Krakowie rozporządzenie w sprawie pobierania postojowego za wagony dostawiane w niedziele i święta z dniem 1 maja b. r.

ODSZKODOWANIE ZA ZAGINIONE PRZESYŁKI POCZTOWE. Minister przemysłu i handlu ustalił odszkodowanie za zaginione przesyłki pocztowe w obrocie wewnętrznym. Odszkodowanie to wynosi 10 złotych.

DELEGACJE IZB HANDLOWYCH U PREMJERA. — W dniu wczorajszym przyjęta została przez premjera Grabskiego delegacja Izb handlowych i przemysłowych w Krakowie, Katowicach, Lwowie i Brodach. Delegację prowadził sen. Adelmann. Delegacja przedstawiła żądania wszystkich domagających się odroczenia terminu zeznań w sprawie podatku dochodowego na jeden miesiąc, dalej ustalenia, iż na poczet sum podatku dochodowego wpłacać należy tylko dodatki, dalej domagała się, ażeby kary przewidziane ustawą o podatku dochodowym zostały zmniejszone, ażeby zwaloryzowanie należytości, wypływających z obowiązku ubezpieczeń społecznych za czas przeszły zostały możliwie obniżone, a wreszcie, ażeby rząd przyznał odpowiednie kredyty dla poszczególnych Izb handlowych i kredytowych, które znalazły się w trudnem położeniu finansowem.

Premier Grabski oświadczył, iż zgadza się tylko na rozpatrzenie sprawy waloryzacji zobowiązań i że rozpatrzy przychylnie sprawę kredytu dla Izb przemysłowo-handlowych, co do innych natomiast żądań oświadczył, że nie może się do nich zastosować.

PROJEKT O WALORYZACJI ZOBOWIĄZAŃ dziś wejdzie pod obrady Rady ministrów.

UZUPEŁNIAJĄCE WYBORY DO BANKU POLSKIEGO. Dnia 16 b. m. mają się odbyć wybory uzupełniające do Rady nadzorczej Banku Polskiego, z powodu niezatwierdzenia mandatu p. Fudakowskiego.

PRZEWALUTOWANIE BUDŻETU NA ZŁOTE. Dla przeprowadzenia przewalutowania w budżecie w zakresie wydatków uposażeniowych zostały przeprowadzone specjalne wyliczenia, które określają odpowiednie pozycje budżetu w złotych z uwzględnieniem zmian wynikających z ustawy uposażeniowej. W zakresie wydatków rzeczowych została uznana zasada rachowania złotego jako równego złotemu obliczeniowemu, przedłożenia rządowego. Przyjęcie tej zasady wprowadziło ogólne oszczędności w całokształcie budżetu, wynoszące około 75 milj. zł.

BILETY GROSZOWE. Z wypuszczonych w obieg biletów zdawkowych w wartości 1, 5, 10 i 50 groszy narazie największą ilość wypuszczono biletów jednogroszowych (23,468.000 sztuk). Bilety pięciogroszowe wypuszczone zostały w ilości 10,369.000 sztuk, dziesięciogroszowe 1.142.000, a 50-groszowe w ilości 667.000 sztuk. Bilety zdawkowe wartości 20 groszy wypuszczone będą za kilka dni.

OPŁATY STEMPLOWE. Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie przypomina, iż z dniem 1 maja br. obowiązują postanowienia zawarte w rozp. ministra skarbu z dnia 28 kwietnia br. (Dz. ust. Nr 36), wedle których opłaty stemplowe wynoszą: 1) od rachunków 10 groszy, od każdych, nawet niepełnych, 50 złotych; 2) od poświadczeń odbioru 10 groszy, od każdych, nawet niecałych, 20 złotych.

TARGI PRZEMYSŁOWO-HANDLOWE W REWLU odbędą się między 14 a 25 czerwca. Ostateczny termin zgłoszeń 15 maja. Bliższe informacje w Izbie handlowej i przemysłowej w Krakowie.

ZAMKNIĘCIE TARGÓW POZNAŃSKICH. W dniu wczorajszym nastąpiło zamknięcie Targów Poznańskich. W czwartym Targu Poznańskim wzięło udział 1815 wystawców, a więc mniej, niż w zeszłym roku.

CZESKIE WIERZYTELNOŚCI W POLSCE. W krótkim czasie mają się rozpocząć rokowania, celem uregulowania pretensyj czeskich wierzytelności w Polsce za dostarczone towary. Wysokość tych pretensyj wynosi około 40 do 50 miljonów koron czeskich.

ZACHWIANE BANKI W WARSZAWIE. Jak nas informują, dwie poważne instytucje bankowe w Warszawie przechodzą okres trudności płatniczych, które zagrażają egzystencji tych banków.

PROTESTY WEKSLOWE W WARSZAWIE. — W dniu 1 maja w bankach warszawskich zaprotestowano ogółem 510 weksli. Suma ta jest ilustracja zaostrzającego się przesilenia gospodarczego.

PRZETARG W P. K. K. P. — PKKP. ma do sprzedania znaczną ilość przedmiotów metalowych, ofiarowanych na Skarb Narodowy zarówno w stanie zdatnym do użytku jako też i szmelcu, oraz przedmiotów niemetalowych, mianowicie: miedź (rondle, kotły i t. d.), mosiądz (samowary, lichtarze), nikiel, aluminjum, ołów, cyna, żelazo, noże, szkiełka i werki od zegarków i t. d.

Ubiegający się o kupno powyższych przedmiotów winni wpłacić do Kasy Skarbca Emisyjnego P. K. K. P. wadjum w wysokości 100 złotych i złożyć w tymże Wydziale do 15 maja w zapieczętowanej kopercie ofertę z oznaczeniem ceny za 1 kg. Powyższe przedmioty oglądać można w wymienionym wydziale do 15 maja w godz. 9—10 rano (prócz świąt i niedziel).

KOSZTY PRZEWOZU PRZETWORÓW NAFTOWYCH. Obciążenie frachtem kolejowym ceny wszystkich produktów naftowych wypada przy odległości 100 kilometrów przeciętnie 6,7 prc. wartości produktu, przy 200 klm. 11,8 prc., przy 300 klm. 16,2 prc., przy 400 klm. 20 prc., przy 600 klm. 26.4 prc i przy 800 klm. 34,8 prc. przeciętnej wartości produktów naftowych. Jak nierównomiernie następuje wzrost kosztów dla poszczególnych produktów, najlepiej zilustruje porównanie rubryki oleju gazowego i ropy. Przy odległości 100 i 200 klm., procentowe obciążenie frachtem dla oleju gazowego jest niższe, aniżeli dla ropy, tymczasem już przy 300 kilometrach i dalej widzimy stosunek odwrotny. Zatem koszta transportu wraz ze wzrostem odległości, podnoszą się szybciej dla oleju gazowego, aniżeli dla ropy.

KRONIKA ZAGRANICZNA

NIEDOBÓR W BILANSIE HANDLOWYM NIEMIEC. W ciągu lutego r. b. przywóz do Niemiec osiagnał cyfry ogromnie przewyższające cyfry wywozu. Stan handlu zagranicznego Niemiec przedstawia się obecnie w sposób następujący:

	Przywóz	Wywóz
w styczniu . . .	568.162.000 mk.	431.021.000 mk.
w lutym	718.587.000 mk.	466.339.000 mk.

Niedobór więc, który wynosił w styczniu około 137 miljonów marek złotych, w lutym przewyższył 250 miljonów.

Szczególnie pozycja importu surowców do Niemiec wzrosła olbrzymio (szczególnie surowców włókienniczych i liści tytuniowych).

Natomiast w wywozie wzrost wywołany jest przedewszystkiem zwiększeniem eksportu cukru.

Ceny ziemiopłodów

Lwów, 6 maja. Notowano: pszenica 19—20, żyto małopolskie (68/69) 11.25—11.75, — (65/66) 10.25—10.75, jęczmień małopolski brow. 11.50 do 12.00, — przemiałowy 10.00—10.50 szac., owies małopolski (44/45) 11—12 szac.

Warszawa, 6 maja. Tranzakcje na giełdzie (w nawiasach ilość tonn) za 100 kg netto w złotych. Franco st. załad.: żyto kongr. 116 f. (100) 11.06, — poznańskie 116 f. (100) 12.72, owies poznański jednolity (25) 12.78—13.05 i pół, owies kongresowy jednolity (40) 12,78—12.77, jęczmień kongresowy browarowy (15) 14.16, otręby żytnie (30) 7.50. — Franco Warszawa: jęczmień kongresowy brow. (10) 15.28, żyto kongr. 116 f. gwarantowane (15) 13.33. — Tendencja wyczekująca, podaż dostateczna.

GIEŁDA LWOWSKA

Lwów, 6 maja 1924.

Akcyjny Hipoteczny . . .	0,88
Przemysłowy	0,58—0,54
Ziemski Kredytowy	0,27—0,30(0,26)
Chodorów	5,85—5,72
Chybie	dr. 9.00
Cegielski	0,65
Cmielów, fabryka porcelany	1,00 - 1,05
Lokomotywy	0,67—0,66
Browary Lwowskie	8,65—8,45
Oikos, zakł. przem. drzew. .	4,00—3,95
Parowozy S. A. bud. masz.	0,50—0,52
Polska Nafta	0,70
Polskie Tow. Bud.	0,12—0,11
Siersza elektr.	0,50
Siersza górn.	5,75
Tesp, tow. ekspl. soli . . .	6,40—6,50

akcje nieoficjalne

B. Ziemian	0,08—0,09
Pol. Przem. Naft.	1,05
Kolumbia	0,17—0,18
Elektr. na Sanie	0,25
Gazy Zachodnie	6,50—6,60
Gazy Wschodnie	22,00—21.00
Jaworzno	(25) 28,00
Jaworzno drobne	32,50—33,00
Gazolina	1.80—1,88
Len w Krośnie bez przedpł. 1,60	z przedpł. 1,70
Machlejd	2,45
Olkusz	0,45
Przeworsk	im. 2,50
Węglówki	0.030—0,0325

Giełda poznańska

Poznań, 6 maja. Cyfry w Złotych.

B. Kwilecki		Iskra	1,90—1,95
B. Przem.	3,80	Lubań	
B. z. sp. zar.		Roman May	35,00
P. Bank Ziem.	1,30	Marynin	
P. Bank Handl.	4,00	Młynotwórnia	1,10
Arkona	1,80	Młyn Ziemiański	1,65
Barcikowski		Płótno	0,50—0,45
Brow. Krotosz.		Pap. Bydgoszcz	
Cegielski	0,80—0,70	Piechcin	
Centrala Rol.	0,40	Poz. Sp. Drzew.	1,80
Centrala Skór	3,60	Tkanina	1,00—0,85—0,90
C. Hartwig		Unja	7,00
Hartwig Kantor.		Wojciechów	
Hurt. Droger.		Wyt. Chemiczna	0,35
Hurtownia Zw.	0,20	Wyroby ceramiczne .	
Herzfeld Victorius	4,50—4,30	Zj. Brow. Grodz.	

Giełda wiedeńska

Wiedeń, 6 maja. W tys. Mraźnica 57—64, Zieleniewski 190, Apollo 600, Karpaty 170, Galicja 1625, Schodnica 290, Bank Hipoteczny 13, Nafta 260, Bank Małopolski 8, Browary Lwowskie 105, Iriag 150.

GIEŁDA KRAKOWSKA

Kraków, 7 maja 1924

AKCJE	Transakcje w złotych	
	dziś	6/V.
Bank Przemysłowy . . .	0·49—0·52	0·51—0.45
Bank Hipoteczny		
Bank Małopolski	1·15	1·15
Ziemski Bank Kredyt. . .		
Powszechny Bank Kredyt.	0·16—0·17	
Bank Komercjalny . . .		
Bank Zw. Spółek Zarob.	5·50	6·25—5·50
„Tohan"	0·43—0·46	0·46—0·45
„Tehate"		
„Impex"	0·04	
Bracia Rolniccy		
„Pharma"	1·—	1·20—1·18
„Polski Glob"	0·24	
Żegluga Polska	0·19—0·20	
Zieleniewski	12·25—11·75	13·30—12·25
Cegielski, Poznań . . .	0·58—0·70	0·60—0·50
„Potęga" Tow. huty żel.		
„Trzebinia", ...	0·65—0·70	0·70—0·67
Rohn, Zieliński i Ska .		
Orthwein, Karasiński i Sp.		
Herzfeld-Victorius . . .		
„Pocisk"		
Warsz. Parowozy	0·35—0·38	0·35—0·20

AKCJE	Transakcje w złotych	
	dziś	6/V.
Automotor		
Górka	19·50—20	23—20·50
Siersza	5·60—5·75	6—5·75
Tepego	2·40—2·30	2·65—2·50
Polska Nafta	0·72	0·75
„Pokucie" . .	0·55—0·70	0·50—0·45
Olkos		
Pezet		
Strug	1—1·50	
Syndykat Kosz., Kraków .		
S. W. Niemojowski . . .	0·83—0·91	0·90—0·85
Tłuszcze Trzebinia . . .	5·50	
Azot	0·50	
„Agrochemja"		
„Teropol"		
Elektr. Siersza		0·46
Porcelana Cmielów . . .	0·90	1·—
„Krakus"	1·40	1·25—1·24
Chodorów	4·90—5	5·50—4·80
Chybie	8·60—8·75	
A. Piasecki		
Garbarnia		
Fabr. kap. w Myślenicach		

Kraków, 7 maja. Na giełdzie efektów w dalszym ciągu zniżka. Akcje w dniu dzisiejszym utraciły w stosunku do dnia wczorajszego prawie 15 procent. Zdołały utrzymać swój wczorajszy kurs Krakus i Parowozy, a Pokucie osiągnęło zwyżkę 5 groszy.

Na giełdzie walutowej zaznaczyła się zwyżka dolara na skutek silniejszej tendencji we Lwowie, gdzie notowano go 5.24. Również zwyżkował Paryż.

AKCJE NA POGIEŁDZIE

Jaworzno drobne 29—27, Gazy Wschodnie 27, Len w Krośnie 2, Nafta Krosno 0.63, Węglówki 0.04.

WALUTY I DEWIZY W OBROTACH BANKOWYCH

Waluty: Dolar 5.23 i pół, Korona czeska 15.33, Frank francuski 34.20.

Dewizy: Nowy Jork 5.20 i pół do 5.20 (wypłata), 5.21 i pół (czek), Londyn 22.95, Paryż 34.20 do 34.15, Medjolan 23.65, Praga 15.30, Zurych 93.20 do 93—93.10, Wiedeń 7.39.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, 7 maja. (Cyfry w złotych):

Bank Dysk. Warszawski 7.75.
„ Handlowy 9—8—9.
„ dla Handlu i Przem. 1.60—1.75.
„ Polski Handlowy w Poznaniu 4.
„ Polski przem. we Lwowie 0.45—0.50—0.45.
„ Zachodni 2.30.
„ Zw. Sp. Zar. 6.
Kijewski i Scholtze 0.40—0.45.
Chodorów 6—4.95—5.20.
Czersk 1.
Michałów 0.85—0.75.
Warsz. Tow. F. Cukru 4.15—4.70—4.55.
Warsz. Tow. Kop. Węgla 5.60—5.75—6.25.
H. Cegielski 0.70—0.75—0.70.
Lilpop, Rau i Ska 0.60—0.85—0.75.
Elektryczność 2.50—2.60.
Polska Nafta 0.70.
Bracia Nobel 2.80—2.70.
Siła i Światło 0.70—0.60.
Kabel 1.40—1.50.
Modrzejewskie zakł. 8.25.
Norblin, Br. Buch i W. 0.65.
Ostrowieckie zakł. 9.
Orthwein i Karasiński 0.55.
Rohn, Zieliński i Ska 0.75.
Starachowice 2.95—3.60—3.50.
Parowóz 0.35—0.40.
Ćmielów 1.10.
Haberbusch i Schiele 6.60—7.15—6.80.
Spirytus 1.90—2.40—2.30.

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 7 maja. Waluty: Dolary 5.18½—5.18¼.

Czeki: N. Jork 5.18½. Londyn 22.75. Paryż 33.80. Wiedeń 7.32. Praga 15.15. Włochy 23.40. Belgja 27.50—27.20. Szwajcarja 92.35. Holandja 114.80. Stokholm 136.75. Bony złote 0.75. Miljonówka 0.50. Pożyczka premiowa 8.—. Pożyczka dolarowa 3.15.

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 7 maja. (Otwarcie giełdy). Warszawa 0.58, Nowy Jork 5.61 i pół, Londyn 24.65, Paryż 36.85, Wiedeń 79 i jedna czwarta, Praga 16.50, Włochy 25 i jedna czwarta, Belgja 30, Holandja 210 i pół, Berlin 132.

PO ZAMKNIĘCIU KRONIKI

O OBNIŻENIE CENY CUKRU. Prezydjum miasta Krakowa zwróciło się do Związku Małop. Cukrowni we Lwowie i Banku cukrownictwa w Poznaniu z żądaniem obniżenia ceny cukru przydziałowego, który kalkuluje się wyżej od cen rynkowych. Prezydjum zwróciło się również do nadzwyczajnego komisarjatu do walki z drożyzną z prośbą o interwencję w tej sprawie.

W KRAKOWSKIEM TOWARZYSTWIE TECHNICZNEM (przy ul. Straszewskiego L. 28, II p.) wygłosi w piątek dnia 9 maja b. r. o godzinie 7-mej wieczorem, referat P. Dr. Adam Skąpski na temat: „Wysiłek przemysłowy Francji i Niemiec w czasie wojny światowej". Goście mile widziani!

KONIEC ZJAZDU DELEGATÓW ELEKTROWNI POLSKICH. Wczoraj zakończyły się obrady zjazdu delegatów elektrowni polskich w Krakowie. Uchwalono rezolucje, podane przez poszczególnych mowców przy wygłaszaniu referatów i skierowano je do odpowiednich ministerstw. Po obradach, które ukończono kolo godz. 12 w południe uczestnicy zjazdu zwiedzili zamek królewski na Wawelu, oraz Katedrę, poczem wzięli udział we wspólnym obiedzie. Wieczorem delegaci rozjechali się do domów.

ZJAZD DELEGATÓW GAZOWNI. W najbliższym czasie odbędzie się w Krakowie ogólno-polski zjazd delegatów gazowni, oraz pokrewnych z nią instytucji. Przedmiotem obrad będą sprawy organizacyjne, oraz kwestja podniesienia przemysłu gazowniczego w Polsce.

TAJEMNICZY TRUP. Ekspozyturę Urzędu Śledczego zawiadomiono, iż w lesie koło Krzyszkowic (powiat Wieliczka) znaleziono trupa mężczyzny w stanie daleko już posuniętego rozkładu. Z powodu rozkładu twarzy identyczności nie zdołano stwierdzić. Trup ów musiał leżeć w lesie przeszło miesiąc. Zachodzi podejrzenie morderstwa rabunkowego.

ODDZIAŁ WIOŚLARSKI „Sokoła" krakowskiego jak corocznie, obchodzi w czwartek 8 maja br. uroczystość **otwarcia przystani**, połączoną z wycieczką statkami do Bielan. Po powrocie w lokalu klubowym wielki Komers Wioślarski. Początek o godzinie 2 popołudniu. W wycieczce statkami może brać udział publiczność za opłatą; wyjazd o godz. 3 pop.

JÓZEF ŚLIWIŃSKI, znakomity odtwórca Chopina przyjechał już do Krakowa i wystąpi z koncertem, złożonym w całości z jego dzieł, jutro we czwartek 8 maja o g. 8-ej w Starym Teatrze. Bilety w księgarni Gebethnera, Rynek 23, a w dniu koncertu od g. 10—1 i od 4 do wieczora przy kasie.

FILHARMONJA WARSZAWSKA. W niedzielę, 18 maja 1924 r. o godz. 11½ w poł. odbędzie się obchód jubileuszowy ku uczczeniu 50-letniej działalności artystycznej Bolesława Domaniewskiego, dyrektora Warszawskiego Towarzystwa Muzycznego i Wyższej Szkoły Muzycznej im. Fr. Chopina.

OPERETKA PILARSKIEGO W MAŁOPOLSCE rozpoczęła wczoraj swoje występy po 7-miesięcznym pobycie w Bydgoszczy. Dyr. T. Pilarski wraz ze swoją trupą zamierza odwiedzić wszystkie miasta Małopolski i kresów. Repertuar obejmuje najnowsze operetki.

Ostatnie telegramy

z 7 maja 1924

Egzekucja Bagińskiego i Wieczorkiewicza w piątek

Warszawa. (Tel. wł.) W myśl obowiązującej procedury wyrok śmierci na Bagińskim i Wieczorkiewiczu ma zostać wykonany do 48 godzin. Jako dzień egzekucji wyznaczono **piątek 9 b. m.** Obrońcy skazanych wnieśli do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej prośbę o ułaskawienie obu skazańców. Równocześnie dostarczono Prezydentowi akta sądowe odnoszące się do powyższej sprawy.

Powiększenie kontyngentu paszportów ulgowych

Warszawa. (Tel. wł.) Jak się Wasz korespondent dowiaduje kontyngent paszportów ulgowych zostanie podwyższony o 100 prc. Paszporty ulgowe zostaną rozdzielone głównie większym miastom ze szczególnym uwzględnieniem miast wojewódzkich.

Nowe napady na kresach

Warszawa, (T. wł.) W ostatnich dniach zdarzyły się ponowne masowe napady band uzbrojonych w szeregu miejscowości kresowych. I tak: wczoraj w nocy dokonano napadu na dom nauczyciela w Nieświeżu, **którego zamordowano. W starciu z bandytami zginęły prócz tego 2 osoby w tem jeden wywiadowca policyjny.**

W Bielsku na Polesiu w napadzie na posterunek policji **raniono dwóch wywiadowców policji.** Zamachowcy użyli granatów ręcznych. Policja jest na tropie bandytów i dokonała licznych aresztowań w Wilnie, gdzie sięgają sieci akcji bandyckiej.

Zaostrzenie konfliktu rosyjsko-niemieckiego

Berlin, (tel. wł.). Konflikt niemiecko-rosyjski na tle sobotniego zajścia w rosyjskiej misji handlowej zaostrzył się. — Poselstwo rosyjskie oświadczyło kategorycznie, że reprezentacje handl. zamknęło i że żadnych nowych interesów zawierać nie będzie. Na znak protestu Rosjanie nie wezmą udziału w targach kolońskich. Przewod. Sownarkomu Rykow oświadczył w wywiadzie dziennikarskim, że Niemcy poniosą ciężkie konsekwencje za naruszenie prawa eksterytorjalności przez policję berlińską.

Strajk na Śląsku niemieckim

Katowice, (tel wł.). Ze Śląska Opolskiego donoszą, **że strajk trwa we wszystkich kopalniach na Śląsku opolskim z wyjątkiem kopalni „Fryderyka" i „Życzenie Jadwigi".** Natomiast pracują wszystkie huty z wyjątkiem zakładów Rittgera. W dniu dzisiejszym na Śląsku opolskim odbywają się zebrania strajkujących. Spokoju na razie nie zakłócono.

Berlin, (tel. wł.). Strajk górników na Śląsku niemieckim zaostrzył niewątpliwie sytuację i spowodował przyrost niezwykle dużej ilości głosów na korzyść listy komunistycznej. **Komuniści uważają za punkt honoru doprowadzić ten strajk do końca,** stosując możliwie ostrą taktykę. Wszyscy nowo-obrani posłowie komunistyczni udali się do Bytomia. Wszystkie kopalnie na niemieckim Górnym Śląsku stoją.

Morgan udzieli pożyczki Czechom

Waszyngton. (Tel. wł.) Morgan zamierza udzielić Czechosłowacji pożyczki 10 miljonów dolarów na cele stabilizacji korony czeskiej.

Strajk górników w Leodjum

Leodjum, (Tel. wł.) W związku z wprowadzeniem nowego systemu płac w 6 kopalniach węgla wybuchł częściowy strajk. Strajkuje około 1000 górników.

Zadłużenie firm polskich w Czechach

Praga, (tel. wł.). Wedle artykułu „Tribuny" długi firm polskich u wierzycieli czechosłowackich wynoszą **ogółem około 50 miljonów koron czeskich.** — Długi te nie mogły być dotychczas uiszczone z powodu nieratyfikowania przez sejm polski konwencji handlowej. Jak donosi pismo, przedstawiciel dłużników polskich przybył do Pragi, celem omówienia możliwości uregulowania tych długów.

Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

KSIĄŻECZKA

do przerachowania Marek pol. na Złote
i Złotych na Marki polskie
oraz najnowszy **ROZKŁAD JAZDY KOLEJ.**
w trwałej okładce w cenie **400.000 Mkp.** wszędzie do nabycia. Zamówienia nadsyłać na adres Sekretarjatu Związku inwalidów woj., Kraków, Podzamcze 30, Telefon 472. — oraz do Drukarni Ludowej, Kraków, Dunajewskiego 5. Telefon 1310.

S. MANNE
Kraków, Szpitalna 6, tel. 4074

Zamówienie na
LUSTRA
meblowe, galanteryjne
przyjmuje firma 635
W. BAZES, Kraków
Rynek gł. 39, Krzysztofory, tel. 4582.
Dostawa w ciągu tygodnia
Odnawianie starych luster
Uwaga. Lustra wykonane są ze szkła belgijskiego w nowo uruchomionej fabryce Ski Akc. Zakłady Przemysłu szklanego dawn. „Industrja" Aleja Mickiewicza 23

„BERLIET"
Typy samochodów osobowych:
HP 7 HP 12 HP 16 HP 18 HP 22
ciężarowe: 1½ i 3 tonowe
oraz opony, dętki, masywy i gumy powozowe „SEMPERIT" posiada stale na składzie.
Generalne zastępstwo na Małopolskę
Stanisław Szybowicz
Kraków, Arjańska 1. Tel. 3477.

ORYGINALNE MODELE PARYSKIE
623
firm Patou, Bernard, Rane, uznanych w świecie mody za przodujące na sezon wiosenny b. r.
Nadeszły do Zakładu Krawieckiego
MAURYCEGO GISSERA
przy ul. Florjańskiej 36, I. p. na prawo

Panie reflektujące na estetyczny wygląd, jakość materjału jak najlepszą, sposób wykonania wykwintny oraz punktualność, zechcą łaskawie zgłaszać się natychmiast.

Materjały elektrotechniczne
dostarcza 189
Biuro elektrotechniczne
HEFFNER i BERGER
Kraków, ul. Szewska 18.
Telefon 4153.
Wyłączne zastępstwo na Polskę
Fabryki wyłączników dźwigniowych „HANSA" Hamburg.

„FASCINATA"
Wody kolońskie
Perfumy 254
Mydła, Pudry
Wszędzie do nabycia!
Repr. Statter i Klapholz, Kraków, Karmelicka 28.

Przyrządy naukowe Fmy
Carl Zeiss, Jena
po cenach fabrycznych poleca
„URANIA", Kraków, Kanonicza 22.
Telefon 4466 375

OGŁOSZENIE SUBSKRYPCJI.

„KRAKUS"

ZJEDNOCZONE FABRYKI PRZETWORÓW WYSKOKOWYCH I OWOCOWYCH S. A.
W KRAKOWIE

podaje do wiadomości, że na podstawie postanowienia pp. ministrów przemysłu i handlu oraz skarbu z dnia 23 lutego 1924 O. Sp. 549 sp. 64, opublikowanego w Nrze 53 „Monitora Polskiego" z dnia 4 marca 1924 r., udzielonem zostało wymienionej Spółce akcyjnej, na zasadzie uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonarjuszów z dnia 29 grudnia 1923 r., zezwolenie na powiększenie kapitału zakładowego naraz lub stopniowo o mkp. 152,040.000, czyli do mkp. 252,280.000, drogą nowej (VIII-mej) emisji 543.000 sztuk akcyj, opiewających na okaziciela, nominalnej wartości mkp. 280 każda.

Na zasadzie powyższego zezwolenia wydaje się obecnie **drugą serję, t. j. 179.000 sztuk akcyj VIII emisji** na warunkach następujących:

1) Posiadaczom akcyj poprzednich emisyj (od I do VII włącznie) przysługuje prawo poboru **jednej nowej akcji VIII emisji na każde dwie akcje emisyj poprzednich.**

2) Cena emisyjna wynosi:
Dla wykonujących prawo poboru (p. 1) za akcję objętą węzłem zamknięcia 0·50 zł., zaś za akcję wolną **0·80 zł.**

3) Na podstawie akcyj klauzurowanych, przydzielone będą również akcje klauzurowane, zaś na podstawie wolnych, akcje wolne.

4) Prawo poboru zgłoszonem być musi pod rygorem jego utraty najpóźniej **do dnia 30 maja włącznie.**

5) Przy zgłoszeniu prawa poboru należy uiścić gotówką przypadającą za akcję należność oraz przedłożyć akcje emisyj poprzednich z dołączeniem spisu ich numerów.

6) W razie nierozebrania w powyższym terminie wszystkich akcyj przez dotychczasowych akcjonarjuszów, Spółka ogłosi na pozostałą ilość akcyj dodatkową subskrypcję i zaofiaruje je posiadaczom akcyj emisyj poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcyj, przyczem termin dodatkowej subskrypcji wynosić będzie dni 15.

7) Akcje VIII emisji uczestniczyć będą w zyskach Spółki od **dnia 1 września 1923 r.**

8) Zgłoszeń na akcje, pozostałe wskutek niewykonania prawa poboru, Spółka **przyjmować nie będzie.**

9) Na kwoty wpłacone będą wydawane tylko kwity kasowe; wykonanie zaś prawa poboru akcyj z rachunku bieżącego nastąpi listownie.

10) Zgłoszenia na akcje i wpłaty z prawa poboru przyjmuje: **Bank Małopolski S. A. w Krakowie i jego oddziały w Warszawie, we Lwowie i w Łodzi — w Wiedniu zaś Austrjacki Zakład Kredytowy Ziemski.**

Dla Panów Dla Panów
Specjalność! 226
Szlifiernia brzytew oraz wielki wybór brzytew, scyzoryków i maszynek do włosów na składzie
MYSZKOWSKI,
Kraków, ul. Dietlowska 46.

Żądać wszędzie Kurjera Wieczornego

„Elektropromień"
ul. św. Sebastjana 12
przyjmuje wszelkie instalacje i roboty elektrotechniczne.

NA SEZON OBECNY!
polecamy nasz bogato zaopatrzony
magazyn 308 **konfekcji męskiej i dziecięcej**
po cenach konkurencyjnych.
DOM KONFEKCYJNY, Grodzka 26
KONFEKCJA, Florjańska 28.

Potrzeba chłopców i kobiet do roznoszenia gazet. Zgłaszać się w Admin. „Kurjera Wieczornego", Dunajewskiego 5.

Biuro Spedycyjne „PRZEWÓZ"
i PRZEDSIĘBIORSTWO DOWOZOWE KOLEI PAŃSTWOWYCH 53
Spółka z ogr. odpow.
ZAŁOŻONE PRZEZ CENTR. ORGANIZACJE ROLNICZE
KRAKÓW, DŁUGA 31. — TELEF. 3063
załatwia wszelkiego rodzaju czynności spedycyjne i przewozowe, umiejętne przewożenie mebli we własnych wozach meblowych tak w miejscu jak i koleją do wszystkich miast.
WŁASNE MAGAZYNY. ZAPRZĘGI. — CENY NAJNIŻSZE.